

Συλλογή της Νομολογίας

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-339/16, T-352/16 και T-391/16

**Ville de Paris,
Ville de Bruxelles
και Ayuntamiento de Madrid
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

«Περιβάλλον – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/646 – Ρυπογόνες εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (Euro 6) – Καθορισμός, για τις εκπομπές οξειδίων του αζώτου, μη υπερβάσιμων τιμών (NTE) στο πλαίσιο δοκιμών υπό πραγματικές συνθήκες οδήγησης (RDE) – Προσφυγή ακυρώσεως – Εξουσίες δημοτικής αρχής για τη λήψη μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας ορισμένων οχημάτων με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος – Άμεσος επηρεασμός – Παραδεκτό – Αναρμοδιότητα της Επιτροπής – Συμμόρφωση προς υπέρτερους νομικούς κανόνες – Καθορισμός των διαχρονικών αποτελεσμάτων της ακυρώσεως – Εξωσυμβατική ευθύνη – Χρηματική ικανοποίηση λόγω προσβολής της εικόνας και της φήμης»

Περίληψη – Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (ένατο πενταμελές τμήμα)
της 13ης Δεκεμβρίου 2018

- Προσφυγή ακυρώσεως – Φυσικά ή νομικά πρόσωπα – Έννοια κανονιστικής πράξεως κατά το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ – Κάθε πράξη γενικής ισχύος πλην των νομοθετικών πράξεων*
(Άρθρο 263, εδ. 4, ΣΛΕΕ· κανονισμός 2016/646 της Επιτροπής)
- Προσφυγή ακυρώσεως – Φυσικά ή νομικά πρόσωπα – Κανονιστικές πράξεις που δεν περιλαμβάνουν εκτελεστικά μέτρα υπό την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ – Έννοια των εκτελεστικών μέτρων – Πράξεις εφαρμογής – Δεν εμπίπτουν*
(Άρθρο 263, εδ. 4, ΣΛΕΕ· κανονισμός 2016/646 της Επιτροπής)
- Προσφυγή ακυρώσεως – Φυσικά ή νομικά πρόσωπα – Κανονιστικές πράξεις – Πράξεις που δεν περιλαμβάνουν εκτελεστικά μέτρα και αφορούν άμεσα τον προσφεύγοντα – Έννοια του άμεσου επηρεασμού – Κριτήρια – Κανονισμός της Επιτροπής για τις ρυπογόνες εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα – Προσφυγή δημοτικής αρχής στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος – Περιορισμός των εξουσιών της εν λόγω αρχής να περιορίσει την κυκλοφορία ορισμένων οχημάτων – Επιτρέπονται*
(Άρθρο 263, εδ. 4, ΣΛΕΕ· οδηγία 2007/46 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 4 § 3, εδ. 2· κανονισμός 2016/646 της Επιτροπής)
- Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ερμηνεία – Μέθοδοι – Γραμματική, συστηματική και τελεολογική ερμηνεία – Πρακτική αποτελεσματικότητα*

5. Πράξεις των οργάνων – Βασικό νομοθέτημα και εκτελεστικό μέτρο – Εκτελεστικό μέτρο που δεν μπορεί να τροποποιεί ή να συμπληρώνει τα ουσιώδη στοιχεία του βασικού νομοθετήματος – Χαρακτηρισμός στοιχείων ως ουσιωδών – Τροποποίηση, μέσω εκτελεστικής πράξεως, των ορίων εκπομπών οξειδίων του αζώτου που καθορίζονται για το πρότυπο Euro 6 – Δεν επιτρέπεται – Τροποποίηση που συνιστά τροποποίηση ουσιώδους στοιχείου της βασικής ρυθμίσεως – Αναρμοδιότητα της Επιτροπής

(Κανονισμός 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 5 § 3, 14 § 3, και παράρτημα Ι· κανονισμός 2016/646 της Επιτροπής)

6. Προσφυγή ακυρώσεως – Ακυρωτική απόφαση – Περιεχόμενο – Μερική ακύρωση πράξεως του δικαίου της Ένωσης – Προϋπόθεση – Δυνατότητα διαχωρισμού των ακυρώσιμων στοιχείων της προσβαλλομένης πράξεως

(Κανονισμοί της Επιτροπής 692/2008, άρθρο 3 § 10, εδ. 3, και παράρτημα ΙΙΙ Α, και 2016/646, άρθρα 1, 2 και 3, και παράρτημα ΙΙ)

7. Προσφυγή ακυρώσεως – Ακυρωτική απόφαση – Αποτελέσματα – Περιορισμός από το Δικαστήριο – Κίνδυνος προσβολής των οικονομικών συμφερόντων του τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, των συμφερόντων των καταναλωτών και της περιβαλλοντικής πολιτικής και της πολιτικής δημόσιας υγείας – Διατήρηση των αποτελεσμάτων της προσβαλλομένης πράξεως μέχρι την αντικατάστασή της εντός εύλογου χρόνου

(Άρθρο 264, εδ.2, ΣΛΕΕ· κανονισμός 2016/646 της Επιτροπής)

8. Ένδικη διαδικασία – Ένσταση απαραδέκτου – Εξουσία του Γενικού Δικαστηρίου να απορρίψει προσφυγή επί της ουσίας χωρίς να αποφανθεί επί τυχόν ενστάσεως απαραδέκτου – Εύρος του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει

9. Εξωσυμβατική ευθύνη – Προϋποθέσεις – Πραγματική και βεβαία ζημία που προκλήθηκε από παράνομη πράξη – Ζημία απορρέουσα από την προσβολή της φήμης – Ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως διασφαλίζουσα την προσήκουσα αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας

1. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 37)

2. Προκειμένου να διαπιστωθεί, για την εκτίμηση του παραδεκτού προσφυγής που ασκείται κατά κανονιστικής πράξης βάσει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, τρίτο σκέλος, ΣΛΕΕ, εάν αυτή περιλαμβάνει εκτελεστικά μέτρα, πρέπει να εξετάζεται η κατάσταση του προσώπου που ασκεί την προσφυγή καθώς και το αντικείμενο αυτής.

Στο πλαίσιο αυτό, οι απλές πράξεις εκτελέσεως έναντι άλλων προσώπων δεν πρέπει να συγχέονται με τα εκτελεστικά μέτρα που αναφέρει η εν λόγω διάταξη. Πράγματι, εάν έπρεπε να θεωρηθεί ότι όλες οι πράξεις εφαρμογής, ιδίως εκείνες με «κατασταλτικό» ή «αρνητικό» χαρακτήρα που στοχεύουν στην επιβολή κυρώσεων για τη μη συμμόρφωση προς κανονιστική πράξη, είναι συγχρόνως και εκτελεστικά μέτρα, τότε η εισαγωγή στη Συνθήκη ΛΕΕ του τρίτου σκέλους του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, θα στερούνταν περιεχομένου σε πολλές περιπτώσεις, ενώ η ανάγκη στην οποία ανταποκρίνεται η διάταξη αυτή είναι, ακριβώς, να μη χρειάζεται οι διάδικοι να προκαλούν τη λήψη σε βάρος τους μέτρων «κατασταλτικού» ή «αρνητικού» χαρακτήρα προκειμένου να είναι σε θέση να ζητήσουν τον έλεγχο νομιμότητας της οικείας κανονιστικής πράξης μέσω της υποβολής προδικαστικού ερωτήματος.

(βλ. σκέψεις 39, 40)

3. Το γεγονός ότι μια πράξη της Ένωσης η οποία δεν επιτρέπει σε δημόσιο νομικό πρόσωπο να ασκεί τις αρμοδιότητές του όπως αυτό κρίνει σκόπιμο επηρεάζει άμεσα τη νομική του κατάσταση και, συνεπώς, αφορά άμεσα το πρόσωπο αυτό. Όσον αφορά μια τοπική ή περιφερειακή αρχή, αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν μια πράξη της Ένωσης επηρεάζει τις δικές της κανονιστικές εξουσίες και όχι απλώς την αρμοδιότητά της για έκδοση ατομικών πράξεων βάσει ενός προκαθορισμένου πλαισίου.

Αναφορικά με τον κανονισμό 2016/646, για την τροποποίηση του κανονισμού 692/2008 όσον αφορά τις εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (Euro 6), από τη γραμματική, τελολογική και συστηματική ερμηνεία της οδηγίας 2007/46, για τη θέσπιση πλαισίου για την έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους, και των συστημάτων, κατασκευαστικών στοιχείων και χωριστών τεχνικών μονάδων που προορίζονται για τα οχήματα αυτά (οδηγία-πλαίσιο), προκύπτει ότι η οδηγία αυτή απαγορεύει στις δημόσιες αρχές των κρατών μελών, χωρίς να τους παρέχει κανένα περιθώριο εκτίμησης, να περιορίζουν ή να εμποδίζουν την κυκλοφορία στο οδικό δίκτυο των οχημάτων, εφόσον αυτά πληρούν τις απαιτήσεις τις εν λόγω οδηγίας, για λόγους που σχετίζονται με χαρακτηριστικά της κατασκευής ή της λειτουργίας τους τα οποία καλύπτονται από την οδηγία αυτή, πράγμα που σημαίνει ότι, λόγω της έκδοσης του ως άνω κανονισμού, οι εν λόγω δημόσιες αρχές δεν μπορούν, μέσω ενός στοχευμένου μέτρου το οποίο λαμβάνει υπόψη τα επίπεδα εκπομπής ρύπων των οχημάτων, να περιορίσουν την κυκλοφορία των οχημάτων εκείνων τα οποία δεν πληρούν, κατά τις δοκιμές RDE, τα καθοριζόμενα στο πρότυπο Euro 6 όρια εκπομπών οξειδίων του αζώτου, ενώ είναι σύμφωνα κατά τις ίδιες δοκιμασίες με τις υψηλότερες τιμές NTE εκπομπών οξειδίων του αζώτου που καθορίζει ο εν λόγω κανονισμός. Λαμβανομένων υπόψη των εξουσιών των προσφευγουσών τοπικών ή περιφερειακών αρχών να περιορίζουν την κυκλοφορία των οχημάτων για την προστασία της ποιότητας του αέρα, καθώς και της χρήσεως που κάνουν των εξουσιών αυτών, ο επηρεασμός της νομικής κατάστασής τους από τον κανονισμό 2016/646 είναι αποδεδειγμένος, οπότε αυτός τους αφορά άμεσα, κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

(βλ. σκέψεις 50, 76, 80, 84)

4. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 57, 66)

5. Δεδομένου ότι η τροποποίηση των καθοριζόμενων για το πρότυπο Euro 6 ορίων εκπομπών οξειδίων του αζώτου που ορίζονται στο παράρτημα I του κανονισμού 715/2007, που αφορά την έγκριση τύπου μηχανοκίνητων οχημάτων όσον αφορά εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (Euro 5 και Euro 6) και σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων, συνιστά τροποποίηση ενός ουσιώδους στοιχείου του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή είναι αναρμόδια να προβεί σε μια τέτοια τροποποίηση βάσει των εκτελεστικών της αρμοδιοτήτων τις οποίες ασκεί στο πλαίσιο της κανονιστικής διαδικασίας επιτροπολογίας με έλεγχο και τις οποίες αντλεί από το άρθρο 5, παράγραφος 3, και το άρθρο 14, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού.

(βλ. σκέψη 130)

6. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 154-158)

7. Το άρθρο 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ καθιστά δυνατή, για λόγους ασφάλειας δικαίου, αλλά και προκειμένου να μην υπάρξει ασυνέχεια ή υποχώρηση στην εφαρμογή των πολιτικών που ακολουθεί ή υποστηρίζει η Ένωση, όπως στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, τη διατήρηση για ένα εύλογο χρονικό διάστημα των αποτελεσμάτων πράξεως που έχει ακυρωθεί.

Σχετικά με τη μερική ακύρωση του κανονισμού 2016/646, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 692/2008 όσον αφορά τις εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (Euro 6), είναι σκόπιμο να εφαρμοστεί η εν λόγω διάταξη στον βαθμό που η έλλειψη διαφοροποίησης κατά την περίοδο της ακύρωσης θα μπορούσε να είναι ταυτόχρονα επιζήμια για τα νόμιμα οικονομικά συμφέροντα του τομέα των αυτοκινήτων οχημάτων που συμμορφώθηκε με τους ισχύοντες κανόνες, κατά περίπτωση για τους καταναλωτές οι οποίοι έχουν αποκτήσει οχήματα που έχουν συμμορφωθεί με τους εν λόγω κανόνες και με τις πολιτικές της Ένωσης για το περιβάλλον και την υγεία.

(βλ. σκέψεις 160, 163)

8. Βλ. το κείμενο της απόφασεως.

(βλ. σκέψη 166)

9. Βλ. το κείμενο της απόφασεως.

(βλ. σκέψεις 167-169)